

Islam – En introduktion till världens näst största religion

Islam är en av världens stora monoteistiska religioner med över 1,8 miljarder troende. Ordet *islam* betyder "underkastelse" eller "fred" på arabiska – att underkasta sig Guds vilja. Den som följer islam kallas muslim, vilket betyder "den som underkastar sig".

Islams ursprung och profeten Muhammad

Islam grundades i Arabien under 600-talet e.Kr. Religionens grundare och siste profet är **profeten Muhammad**, född i Mecka år 570 e.Kr. Enligt islamisk tro fick Muhammad uppenbarelser från Gud (Allah) genom ärkeängeln Jibril (Gabriel) under en period av cirka 23 år. Dessa uppenbarelser sammanställdes till islams heliga skrift – **Koranen**.

Profeten Muhammad anses inte vara gudomlig, utan en människa som valdes ut att förmedla Guds budskap. Hans liv och gärning betraktas som en förebild för alla muslimer världen över.

Koranen – Islams heliga skrift

Koranen är islams centrala urkund och betraktas av muslimer som Guds direkta och orförvanskade ord. Boken är indelad i 114 kapitel, kallade *suror*, och innehåller vägledning om allt från teologi och etik till lag och familjeliv.

Koranen reciteras på arabiska i böner och vid högtider, och memorering av hela skriften är en ärad tradition inom islam. Den som memorerat Koranen kallas *hafiz*.

Hadith – Profetens ord och handlingar

Vid sidan av Koranen utgör **hadith** en central källa för islamisk vägledning. Hadith är nedtecknade berättelser om profeten Muhammads ord, handlingar och tysta godkännanden. De fungerar som ett komplement till Koranen och hjälper muslimer att förstå hur de ska tillämpa Guds budskap i vardagslivet.

De viktigaste hadith-samlingarna inom sunniislam är:

- **Sahih al-Bukhari** – sammanställd av Muhammad al-Bukhari (810–870 e.Kr.) och betraktad som den mest tillförlitliga hadith-samlingen.
- **Sahih Muslim** – sammanställd av Muslim ibn al-Hajjaj (815–875 e.Kr.) och den näst mest auktoritativa samlingen.

Beteckningen *sahih* betyder ”autentisk” och indikerar att berättelserna genomgått rigorös källgranskning av islamiska lärda.

Sunnah – Profetens levnadsväg

Sunnah (även stavat *sunna*) syftar på profeten Muhammads livsstil och praxis – det vill säga hans sedvanor, handlingar och uttalanden som muslimer strävar efter att efterlikna. Sunnah är nära sammankopplad med hadith, men begreppen är inte identiska: hadith är de enskilda berättelserna, medan sunnah är det mönster av beteende som dessa berättelser sammantaget beskriver.

Att följa sunnah anses vara en kärlekshandling gentemot Gud och ett sätt att fördjupa sin tro.

Tawhid – Guds absoluta enhet

En av islams mest grundläggande läror är **tawhid**, tron på Guds absoluta och odelaktiga enhet. Tawhid är monoteismens kärna inom islam och innebär att Allah är en, utan partner, barn eller like. Detta uttrycks i den islamiska trosbekännelsen (*shahada*):

”Det finns ingen gud utom Allah, och Muhammad är Hans sändebud.”

Tawhid genomsyrar hela islamisk teologi, filosofi och andlighet, och att associera någon eller något med Gud – så kallad *shirk* – betraktas som den allvarligaste synden inom islam.

Islams fem pelare

Islamisk praxis struktureras kring fem grundläggande plikter:

1. **Shahada** – Trosbekännelsen

2. **Salat** – De fem dagliga bönerna
3. **Zakat** – Vålgörenhetsskatt till de behövande
4. **Sawm** – Fastan under månaden Ramadan
5. **Hajj** – Valfärden till Mecka (minst en gång i livet för den som har möjlighet)

Vad säger islam om olika ämnen?

En vanlig fråga bland dem som vill lära sig mer om religionen är: *vad säger islam om ...?* Här följer några kortfattade svar:

Vad säger islam om äktenskap? Islam betonar äktenskapet som en helig förbindelse och social institution. Det är en sunnah att gifta sig, och äktenskapet regleras av rättigheter och skyldigheter för båda parter.

Vad säger islam om alkohol? Alkohol är förbjudet (*haram*) inom islam. Förbudet grundas på Koranens verser och hadithlitteraturen, och motiveras med alkoholens skadliga effekter på kropp, sinne och samhälle.

Vad säger islam om andra religioner? Islam erkänner judendom och kristendom som "bokens religioner" och respekterar deras profeter. Koranen lär att alla människor är skapade av samma Gud, och tvång i trosutövning är uttryckligen förbjudet: "*Det finns inget tvång i religionen*" (Koranen 2:256).

Vad säger islam om bön? Bönen (*salat*) är en av islams fem pelare och utförs fem gånger om dagen: vid gryning, middag, eftermiddag, solnedgång och kväll. Bönen anses vara en direkt kommunikation mellan den troende och Gud.

Sunni och shia – Islams huvudgrenar

Islam är inte en monolitisk religion utan rymmer olika inriktningar. De två största är **sunniislam** (som följer sunnah och de fyra rättsskolorna) och **shiaislam** (som betonar Ali ibn Abi Talibs och hans ättlingars ledarskap efter profetens död). Ungefär 85–90 % av världens muslimer är sunnimuslimer.

Sammanfattning

Islam är en rik och mångfacetterad religion med en djup intellektuell och andlig tradition. Genom att studera Koranen, profeten Muhammads liv och

Islam – En introduktion till världens näst största religion

sunnah, hadith-samlingarna som Sahih al-Bukhari och Sahih Muslim, samt grundläggande begrepp som tawhid, kan man få en gedigen förståelse för vad islam är och vad den betyder för miljardtals människor världen över.

Denna artikel är skriven i informationssyfte och syftar till att ge en saklig introduktion till islamisk tro och praxis.